

Ljudmiljön i vården - en viktig hälsofråga

Pressmeddelande • 2013-10-30 12:14 CET

Ljudnivåerna i svensk vård är i många fall så höga att de sänker patienternas förmåga att tillfriskna. Ett forskningssymposium vid Lunds universitet nyligen lyfte fram hälsovinster med bättre ljudmiljöer i vården. En av slutsatserna är att vi måste börja ta med ljudaspekten vid planeringen av vårdlokaler.

– Vi läkare och sjuksköterskor har alla blivit ”blinda” för den ljudmiljö vi vistas i. Vi tar för givet att det ska låta och bullra mycket utan att vi tänker på att hur det kan påverka allvarligt sjuka patienten eller vår egen långsiktiga hälsa, sade **Per Thorgaard**, chefsläkare vid Aalborgs universitetssjukhus, när han nyligen talade om sina erfarenheter av musikintervention vid behandling av akut sjuka patienter vid symposiet **Care for Sound**. Symposiet, som arrangerades av Ljudmiljöcentrum vid Lunds universitet i samarbete med Ecophon, samlade forskare, vårdpersonal, arkitekter, funktionsplanerare, akustiker och andra personer som är involverade i att bygga och utforma vårdbyggnader.

En ambulanstransport med allvarligt sjuka patienter, med exempelvis hjärtinfarkt, innebär höga och störande ljud från sirener och medicinska

kliniska status och det eventuella resultatet av akutinsatsen. I motsats till detta lyfte Per Thorgaard fram hur musik kan ha både en lugnande och terapeutisk effekt på [akutpatienter](#). Se inslag i SVT om [verksamheten](#) vid Aalborgs universitetssjukhus.

Musik bättre än apparater

På en intensivvårdsavdelning kan ljudnivåerna vara extremt störande med pip, signaler, medicinska apparater och stressad personal som försöker överrösta bakgrundsljuden. **Töres Theorell**, professor emeritus vid stressforskningsinstitutet i Stockholm, lyfte fram en studie från [Huddinge sjukhus](#), där man installerat ett ljudreflekterande och därefter ljudabsorberande innertak i ett rum på en hjärtintensivavdelning. När det ljudabsorberande innertaket installerades sjönk personalens stressnivåer (Katekolaminer) markant, det allmänna välmåendet gick upp och patienterna upplevde att fick en bättre vård.

Theorell talade också om musikens helande betydelse för patienter. Musiken berör hjärnans känslocentrum, amygdalan, som i sin tur påverkar hjärtrytm och stressnivåer.

Kerstin Persson Waye, professor i arbets- och miljömedicin, vid Göteborgs universitet gjorde en översikt av studier kring kopplingen mellan ljudmiljön och patienters förmåga till djupsömn och återhämnning men även sjukvårdspersonalens arbetsmiljö. Ljudmiljöer som inte tar hänsyn till akustik stör patienternas sömn och därmed förmåga till helande, det visar bland annat en studie på en intensivvårdsavdelning vid [Sahlgrenska universitetssjukhuset](#) i Göteborg.

Spädbarn i omänsklig ljudmiljö

Johannes van den Berg, filosofie doktor och transportledare vid Norrlands Universitetssjukhus, berättade att för tidigt födda spädbarn på en neonatal intensivvårdsavdelning har tio gånger högre risk att få en permanent hörselnedsättning jämfört med andra barn. Han pekade bland annat på oljudet vid akuttransporter, där en helikoptertransport kan ha en ljudnivå på 80-100 dB(A), vilket kan ge orsaka hörselskador på vuxna. För ett spädbarn som transporteras i en kuvös utan ljudskydd blir ljudet ännu högre. Van den Berg har arbetat med flera åtgärder för att få ned ljudnivån för dessa spädbarn, bland annat genom en [ljudisolerad kuvös](#).

Patrik Grahn vid Sveriges Lantbruksuniversitet i Alnarp, föreläste om den helande effekten som naturligt ljud av porlande bäckar, kvitter och skogssus har på patienter med mental utmattning eller utbrändhet som det populärt kallas. Grahn är en av unghovsmännen till den så

lugnande effekt på patienter med olika utmattningssyndrom.

Maria Quinn, konceptutvecklare på Ecophon, pratade med utgångspunkt från sina erfarenheter som sjuksköterska på en hjärtintensivavdelning om kopplingen mellan örat, hjärnan och hjärtat. Både personal och patienter påverkas negativt av ljudintensiva vårdmiljöer. Att ta med ljudeffekten redan i planläggningen för nya vårdlokaler kan bidra till en hållbar arbetsmiljö.

Slutdiskussion: Ta in naturen inomhus Patrik Grahn lyfte i slutdiskussionen fram behovet av att börja plocka in naturens ljud inomhus. Det finns ISO-standarder för ventilation, varför inte sätta sådana standarder för ljudmiljöer, menade Patrik Grahn.

Kerstin Persson Waye pekade på att de mest framgångsrika exemplen på en bättre ljudmiljö är förändringar i akustiken i kombination med information och utbildning av personalen i gott rumsakustiskt beteende. Seminariets olika fördrag kommer att kunna ses i redigerad form på webbsajten: www.careforsound.com, från och med mitten av november. Önskar du att få ett mail när filmerna är upplagda, mailamaria.quinn@ecophon.se.

För bilder på seminariet, [klicka här](#)

För mer information och underlag, kontakta:

Maria Quinn, 076-536 66 57, maria.quinn@ecophon.se,